

פסקים והלכות

עם תשובות והוראות מגדולי הפוסקים, מאת הרב יוסף אביטבול שליט"א

בסייעתא דשמיא, גליון מס' 79, פרשת שמות ה'תשפ"ה השקעות לנישואי הילדים מכספי מעשרות [והמסתעף]

את בנו ובנותיו כפי המנהג ולא במותרות, מותר לתת לכך ממעשר כספים. (וע"ע בשו"ת שבט הלוי ח"ד סי' קל ובה"ט סי' רא אות ג').

מאיזה גיל אפשר לשמור כסף לנישואי הילדים

ב. לגבי הנידון מאיזה גיל אפשר לשמור את הכסף לנישואי הילדים, יש להקדים שאם הוא אברך שלא גומר את החודש [ולא חי חיי מותרות] בודאי שמותר, לשמור כסף בצד ולהשקיעו, כיון שמעיקר הדין פטור ממעשרות, [עי' רמ"א סי' רנ"א ס"ג] וכתבאר בארוכה בשערי יוסף ממעשר כספים (פרק ב') וכל הנידון אם נשאר לו כסף בצד כל חודש. ומצינו נח' הפוסקים מאיזה גיל יכול לשמור. ומצינו בזה כמה דעות בפוסקים. א. יש אומרים משימצאו חתן או כלה נחשבים עניים, כן הו"ד הגר"ב צ"ל (שו"ת ברוך אומר חו"ד סימן קכו). ב. יש אומרים, מגיל 17 בבנות, וגיל 18 בבנים שהוא סמוך לפרקם, הגריש"א (קובץ מבקשי תורה חלק כג עמ' מז), וכע"ז דעת הגרע"י (שו"ת ברוך אומר שם) וכע"ז שמעתי מהגרע"פ. ג. יש אומרים שמגיל 11, כיון שאז שהוא אינו מחליף רהיטים בבית כיון שחושב על הנישואי ילדים, בעל השבט הלוי (קובץ מבקשי תורה שם, ובקובץ מבית לוי חו"ד עמ' שנו). ולהלכה נראה שמגיל 1/2 אנשים שומרים כסף בצד לנישואי הילדים, [ומפקידים את הכסף בגמ"ח המרכזי וכדו'] ומחשבים כל שקל, ומאז חושבים כיצד לחתן את הילדים, ולא מחליף ריהוט בביתו, מחמת שחוסך את הכסף, ולכן נראה שבזמנינו יכול לתת כבר ממתי שהילד נולד למעשר כספים. [וכן כתב בספר צדקה ומשפט (פי' סק"ד) שאף אם קטנים ממש יכול להניח כסף בצד לנישואי הילדים. וכן כתב בשו"ת דברי שלמה (ח"א עמ' שמב) ששמע מהגר"י יוסף שליט"א, שפסק שמותר ואף מצוה להפריש מלכתחילה ממעשר כספים מיום הולדת בתו כדי לחסוך להוצאות הנישואין והדירה ע"ש. וכן כתב הגר"י זילברשטיין שליט"א בקובץ ווי העמודים (מס' קה עמ' סא) ע"ש. וכן מורה הגרמ"מ שפרן שליט"א, והטעם כנ"ל], ומו"מ להפריש לגמ"ח המרכזי וכדו' ממעשר כספים, אפשר מכל גיל, כיון שהכסף שמגיע לשם דינו כתרומה לעניים, [כידוע].

להפקיד המעשר כספים בגמ"ח

ג. לגבי הנידון האם מותר להפקיד כספי מעשרות בגמ"ח, ואח"כ להוציא אותם לנישואי הילדים, וכמו שהאריך באהבת חסד (ח"ב פרק יח) למי שקשה לו לתת את הכסף לעניים, שישים את הכסף בגמ"ח, [וכן יכול לעשות מהכספי מעשרות גמ"ח חפצים וכדו'] וכן הו"ד הגר"ק בחוט שני (שבט ח"ב עמ' שלא). ומדברי האהבת חסד נראה דרך בגמ"ח שכיון שיש כעת טובת עניים, משא"כ בהשקעות ויתבאר להלן.

בחייב לתת את כספי מעשר לעניים מיד

ד. ולגבי הנידון האם יש חיוב לתת את כספי המעשר לעניים מיד. בגמ' ב"ה (דף ו' ע"א) מבואר שיש בל תאחר, ומו"מ כתב ברא"ש (שם פ"א סימן א') ובשו"ע (יו"ד סי' רנ"ז ס"ג) שרק אם אמר סלע זו לצקה עבר בבל תאחר משא"כ אם עדיין לא הפריש, ואמנם לגבי מעשר כספים מבואר בתוס' תענית (דף ט' ע"א) בשם הספרי שיש לעשות את החשבון של המע"כ פעם בשנה, וכ"כ בשו"ת נודע ביהודה (מהדו"ת חו"ד סי' קצ"ח) וכן כתב באהבת חסד (ח"ב פרק יח אות ב'). אך למעשה אפשר להפריש את הכסף, ואין בזה בל תאחר אם יעשה תנאי לפי מש"כ בדרך אמונה (פ"ח ממתנות עניים סק"ח) בשם החזו"א שאם עושה תנאי לפני שמתחיל לתת מעשר שלא יחול על זה שם צדקה עד שיבוא לידי העני, אין בזה חשש שנים, ראה מה שיתבאר להלן בנידון ז'.

לשמור ולתת את כל המעשרות לנישואי הילדים

ה. ולגבי הנידון האם אפשר לשמור את כל הכסף המעשר כספים בגמ"ח לנישואי הילדים, ואיתא בתוס' בכתובות (דף כו ע"א דה"א) שאין ראוי לתת את כל מתנותיו לעני אחד, וכן פסק בשו"ע (יו"ד סי' רנ"ט ס"ט), וכן בשו"ת חת"ס (ח"ב סי' רל"א) כתב שהנותן לנדוניית בנו ממעשרות מהיות טוב שיחלק את המעשר לשנים ויתן חצי לבנו וחצי לעניים, וכעין מה שאמרו במשנה בפאה פ"ח משנה ו' היה מציל נוטל מחצה ונותן מחצה ע"ש, וכן כתב בפת"ש (יו"ד סי' רמ"ט סק"ב) וכן הסכימו גדולי הפוסקים, [אף שבאהבת חסד (פ"ח אות א') כתב שמותר לתת רק שליש], ולכן יכול לשמור חצי לנישואי הילדים, וחצי יתן לצדקה, [והמיקל אף לתת יותר לשאר צרכים, וכן לנישואי הילדים קרוב לשנת הנישואין [וכ"ש בזמן נישואי הילדים] יש לו על מה לסמוך. (עי' תנא דבי

שאלה: האם מותר לקחת כסף ממעשרות, לנישואי הילדים, וכמו שהסכימו גדולי הפוסקים, ולהשקיע אותו במסלול השקעות מסלול הלכה [ללא חששות ריבית] 500S&P וע"י שישים 500 ש"ח כל חודש למשך 30 שנה, יהיה לו 9 אחוז רווח, ונמצא שהקרן שנתן הוא 180 אלף, ויקבל בתוצאה בערך: 900,000 ש"ח, ופחות 25 אחוז מס, יהיה בערך 700.000 ש"ח, ויש בזה תקנת הדור שיוכלו לחתן את הילדים בלא חובות.

תשובה: יש בזה כמה נידונים, א. האם מותר לתת ממעשר כספים לצורך נישואי הילדים. ב. מאיזה גיל אפשר לשמור כסף לנישואי הילדים, ג. האם אפשר להפקיד את כספי המעשר כספים בגמ"ח, ד. האם יש חיוב לתת את כספי המעשר לעניים מיד, ה. האם אפשר לשמור ולתת את כל המעשרות לנישואי הילדים, ו. האם מותר להשקיע את כספי המעשרות לנישואי הילדים, ז. האם יש בזה חסרון באמונה. ויתבאר כדלהלן.

האם מותר לתת ממעשר כספים לנישואי הילדים

א. לגבי הנידון האם מותר לתת כסף ממעשרות לנישואי הילדים, מבואר בשו"ע (יו"ד סי' רנ"ט) שעני שבא לשאת אשה משיאין אותו מן הצדקה ושוכרים לו בית ומציעים לו מיטה וכלי תשמישו, ע"ש, ולכן נראה שמותר להשיא את בניו ובנותיו מכספי מעשר, וכ"כ בשו"ת מהרש"ם (ח"א סימן לב) שכיון שהבן נחשב עני האבא יכול לשלם בעצמו את הוצאות הנישואין ע"ש. וכן כתב באהבת (ח"ב פרק יט סק"ב), וכן כתב בשו"ת צ"א (ח"ט סימן א' פ"ד) ע"פ דברי הש"ך (יו"ד סי' רמ"ט סק"ג) ע"ש, וכן כתב בשו"ת יח"ד (ח"ג סי' ע"ו) שהאבא רשאי לסייע ממעות מעשר בהוצאות נישואי בניו ובנותיו ע"ש. ואף למש"כ בשו"ת שבט הלוי (ח"ט סימן רא) שאין לתת ממע"כ אם יש בידו לקנות דירה קטנה, ע"ש, בודאי שבזמנינו רוב האברכים [ואף אנשים שעובדים] אין בידם לקנות אך דירה קטנה.

ואע"פ שיש להקשות ממה שמצינו מצינו בגמ' בקידושין (דף כט ע"ב) שהאב חייב בבנו להשיאו אשה, ובגמ' שם (דף ל' ע"ב) שחייב להשיא את בתו, ובגמ' בכתובות (דף נב ע"ב) שמצוה לאדם להשיא את בתו ולהביש שיקפצו עליה זביני, ונפסק ברמב"ם (פ"כ מאישות ה"א), ומצינו בזה ב' ישובים, א. בשו"ת מהרש"ם שם כתב שכיון שלוקח עבור הוצאות הנישואין ולא עבור עצמו וגופו, מותר לתת, ב. עוד נראה שכל החיוב הוא 50 זוז לכסות, משא"כ ההוצאות החתונה והדירה המרובות בזמנינו. ג. עוד נראה לומר שכיון שאינו חובה ממונית, אלא רק מצוה לדאוג להם להוצאות הנישואין, ולכן כתב הפת"ש (סי' רמ"ט סק"ט) דהיינו דוקא אם לא מתחייב, אבל אם מתחייב ואח"כ רוצה לתת ממעשר אי אפשר, אלא צריך לחשוב בשעת ההתחייבות שרוצה לתת כן ממעשר. ע"ש, א"כ הכא שחושב מראש לתת את הכסף ממעשר, בודאי שיכול לעשות כן. תבנא לדינא: אם התחייב לתת כסף להוצאות הנישואין, ורוצה עתה לתת לו ממעשר כספים, לבני אשכנז: יש להחמיר שאינו יכול לתת אותו מכספי מעשר, [אלא א"כ התנה שיכול לעשות עם המעות מעשר כספים כל דבר מצוה שירצה], והמקילים אף בלא התנה אפשר לסמוך, [עמ"ש בשו"ת מהרש"ם שם]. אבל לבני ספרד: כיון שהוא מצוה שאינה דבר שבחובה יכול לשלם מ"מ היינו דוקא שאין חיוב לתת לו, אבל כיון שהיה עושה את המצוה אף בלא המעשר כספים, אך לכתחילה ראוי להתנות מראש, (עי' באר הגולה ריש סי' רמ"ט, ונתבאר בארוכה בשערי יוסף מעשר כספים ריש פרק ט').

וכן מותר לקחת לנישואי הילדים ממעשר כספים, אף אם שמחתן את בתו או בנו לא באולם הכי זול שיש בעיר ולא בבגדים הכי זולים, או ביחידת דיור הכי קטנה וזולה שיש, מ"מ כיון דין הכלה או החתן כעניים, ובעני נאמר הדין של "די מחסורו אשר יחסרלו", כמבואר בשו"ע (יו"ד סי' רנ"ט) וכן כתב בג"ד שו"ת מהרש"ם (ח"א סימן מה) ואף שכתב במאירי (כתובות דף סז ע"ב) שיתום שבא לשאת אשה עושים לו כל צורכו מן הצדקה בצמצום גדול דכתיב די מחסורו לפרנסו אתה מצווה ולא לעשרו ע"ש. מ"מ היינו דוקא שאין חיוב לתת לו, אבל כיון שבא לתת רשאי לתת, ועוד כתב בדרך אמונה (פ"ז ממתנות ה"ד ובציין ההלכה סק"מ) שאך להמאירי נותנים לפי המנהג, ע"ש, ולכן אם מחתן

אליהו פרק כז, ובפסקי ריקאנטי סי' סג, ובאור זרוע הלכות צדקה סי' כב ובשו"ת מהרש"ם (שם). **אך יש נוהגים להחמיר לתת את הכסף רק לעניים.** (עי' רמ"א יו"ד שם ס"א).

האם מותר להשקיע את כספי המעשרות

1. ולגבי הנידון האם מותר להשקיע את כספי המעשרות המיועדים לעניים בהשקעות, ולכאורה אסור להשקיע את הכסף של מעשרות, בדבר שיכול להיות שיפול, וכמבואר בגמ' בכתובות (דף קו ע"ב) שאין משתכרין במעות של עניים דילמא מתרמי להו עניים וליכא למיתבא ליה. **ומ"מ נפסק ברמ"א** (יו"ד סי' רנ"ט ס"א) "ואין נושאין ונותנין בצדקה העומדת לחלק לעניים, כי אם כסף בכסף וכיוצא בו, שמא יבאו עניים ולא יהיה להם מעות לחלק. אבל צדקה שאינה עומדת לחלק, רק הקרן היא קיימת ויאכלו הפירות, שרי. וכן נוהגין", **וממילא כל שהקרא קיים והוא מסלול שאין בו סיכון, ויכול למשוך את הכסף בכל עת, בוודאי יש להתיר,** וכן כתב בספר שערי צדק (פ"ח סקמ"ב) וכתב שם עוד שאפשר שבזמנינו יתכן שאף מחוייב להפקיד את מעות הצדקה בבנק כיון שבדרך כלל זה האופן המובחר בזמנינו לשמור שם כסף ע"ש.

ואף בקרן שהוא מסלול השקעה שיש בו סיכון, שבירושלמי בשקלים (פ"ב ה"ד) מבואר שאין משתכרין בשל עניים שמא יבוא לידי הפסד, ולפי"ז אף שאין חשש לעני יש חשש שיבוא לידי הפסד, וכן פסק בש"ל הקדוש (עמוד הצדקה) דברי הירושלמי הנ"ל לדינא. מ"מ מבואר בספר התרומות (שער מ"ו ח"ד ס"ח) ובשיטמ"ק (ב"מ דף ע"א) בשם הרמ"ן, וברבינו בחיי (ויקרא יא), ובשו"ת הר"ן (סי' פ"ד) שלפי הבבלי שפיר דמי, ולפי"ז אי"צ לחוש להפסד כל שהוא נעשה לטובת עניים, וכן כתב בשו"ת ארבעה טורי אבן (סי' ו') ובשו"ת כתב סופר (חיו"ד סי' ק"י ד"ה המורים), וכן נקט לדינא בשו"ת שבט הלוי (ח"ה סי' ריג), שאף אם לא מקבל אחריות יכול להשקיע את הכסף. [ואמנם בשו"ת צ"צ (חיו"ד סי' ע"ו) נקט לדינא כדברי הירושלמי, אך מ"מ אף הוא התיר להשקיע וכדלהלן].

אך מ"מ אף אי נאמא דלא כדברי הירושלמי הכא אם אדם מתחייב את 2000 אלף הוא יחזיר את זה לעניים, כי בכל מצב שיהיה האי יחתן את בתו ויתחייב כסף לדירה, וא"כ הרי הוא כמקבל עליו אחריות, ואף לדברי הירושלמי מותר כמבואר בש"ל הקדוש כדלעיל, וכן כתב לדינא בספר צדקה ומשפט (עמ' קכז). ולפי"ז מוכח דאף דעתה לא קיימי עניים, מ"מ כיון שהוא איש אמיד ואם יבואו עניים יכול לתת להם שפיר דמי. ושוב מצאתי שכתב בשו"ת בית דינו של שלמה (חיו"ד סימן א' מהודרת תשמ"ב עמ' 117) שיכול להלוות את המעות לאיש עשיר כדי שיהיה לו רווח למעשר כספים, ע"ש, וכ"כ לדינא בשו"ת צ"צ אליעזר (חלק יד סימן עו) ומ"מ כתב שם שאף לדברי הש"ל הקדוש יכול לתת מעט לעניים ע"ש. ולפי"ז אם יתן רק חצי מהכסף מעשרות, והשאר ייתן לעניים שפיר דמי, **ומש"כ בשו"ת צ"צ** שם שאי אפשר להשקיע לכמה שנים, כיון שיש דין ביעור מעשרות בשנה הג' וה' אפילו כשיש בהם הרבה מכדי צורך העניים, ע"ש, אמנם בש"ל הקדוש והו"ד בא"ר (סי' קנ"ו סק"ב) שיש להזהר בזה וכ"כ בשו"ת בית דינו של שלמה שם, ומ"מ אינו חיוב, וכמבואר שם, [ובספר נהר מצרים (דיני הפרשת מעשר מין אות ד') כתב שאם פירש בשעת הפרשתו להתנהג בו ע"פ דעתו, אינו צריך ביעור ע"ש]. **ועוד כתב שם בצ"א,** והגם שנראה שזה רק חומרא בעלמא, **מן המובחר דלביצוע דבר ההשקעה מן הראוי למנות על כך מספר אנשים שיחשבו כגבאי הצדקה הזאת, כדי שיחשב הדבר כאילו הגיעו כבר הכספים לידי העניים.** ע"ש. ולכן בודאי המובחר לתת את המעשר כספים רק לקרן של צדקה שהם ישיעו את הכסף, שמא"כ באבא משקיע בעצמו את הכסף ואין הכסף רשום על ילדיו אינו נחשב שהגיע לידי עניים, [וכמו שיתבאר להלן בדינים העולים באופן הב' והג'].

ולמעשה מה שמותר להשקיע את הכסף, ע"פ הג"ל, כן כתב להתיר **בספר צדקה ומשפט** (עמ' קנא) שאפשר להשקיע מעות המעשר באופן שישאר רווחים וגם הרווח יתן לצדקה, וכתב שם להוכיח בזה ממש"כ באהבת חסד (דיני הלואה פ"ה נתיב חסד סק"ח ופ"ו סק"יח) שצריך להמתין לתת לקרובו העני אע"פ שלא בא ע"ש. וכן כתב לדינא **הגר"י זילברשטיין שליט"א** בקובץ ווי העמודים וחשוקיהם (מס' 131 טבת תשפ"א סימן א') שאדרבה יש בזה טובת עניים, כיון שאז פחות יפול עול על הציבור, אלא שכתב שם שמ"מ יתן חצי לעניים וחצי יפקיד בקרן השקעות הנ"ל. וכתב שם שאף מגיל קטן נחשב האבא עני, ע"פ דברי החזו"א (והו"ד בדרך אמונה ביה"ל פ"ט ממתנות עניים הי"ג ד"ה לא יטול) שעני הוא עני שאין לו כדי פרנסתו למשך שנה, ועני שיש לו הוצאות חריגות גם אם יש לו מאתיים זוז יכול ליטול צדקה, וכן בדברים שלא יספיק בשנה הבאה לסדר כיון לצורך נישואי בניו מותר גם ליטול בשנה זו גם לצורך שנה אחרת כגון דהוי כצרכי שנה זו ע"ש. [ואמנם מה שחידש בדברי החזו"א הם חידוש עצום, וקשה להקל בזה לגבי מתנות לאביונים שיהיה דינו כאביון, וראה מה שהתבאר בשערי יוסף הלכות פורים], ומ"מ נראה מדבריו דיש להתיר אף אם הכסף לא מגיע לידי עניים, וע"פ דברי החזו"א הנ"ל שהאבא דינו כעני, נראה שאף אם הכסף מושקע על החשבון שלו אפשר להתיר. וכן השיב לי הגאון רבי שמאי קהת הכהן גרוס שליט"א

לתרומות והנצחות להמשך הדפסת הגליון:

ולהצטרפות להפצת העלון: 053-3164570

להצטרפות לרשימת התפוצה:

באימייל: a921434567@gmail.com

להערות והוספות ולשאלות 058-3233587

במח"ס שו"ת שבט הקהתי מגדולי פוסקי זמנינו בתחילה בזה"ל: מותר [אם מתנה שלא יתן תיכף המעשר ורק חלק יתן מיד לעניים] בפרט בזמן הזה שכל"כ קשה לחתן ילדים אבל רק במקום שבטוח ע"י מומחים עכ"ל. וכן נראה בספר בירורי חיים (ח"ו עמ' תקעו), וכן נראה ממה שכתבו הפוסקים (שו"ת זכר שמחה סי' קיח ושערי צדק פ"ח סקמ"ד, ובאול"צ כתובות ק"ו): שאוספים כסף ממעשרות לנישואי יתומים קטנים, אף שנישאים עוד 15 שנה, ומותר להשקיעם כיון שאין צריכים למעות לאלתר. **ואולם** בספר באורח צדקה (עמ' שסט) הביא דעת **הגר"נ קרליץ** צ"ל שאי אפשר לקחת מכספי מעשר כאשר ילדיו צעירים ולסגור אותם בחשבון בנק כדי שיוכל מעליו בבוא העת להשיאם כיון דמאחר קיימי עניים והוא ממון עניים, ורק כשיגיעו לפרקן מותר, ואולם רשאי להפריש מכספי מעשרותיו כסף ולהניחו בגמ"ח הלוואת כדי שבבוא עת נישואי ילדיו יוציאם מהגמ"ח וישתמש בהם. עכ"ל, וכ"כ **בקובץ נאות מרדכי** מעשר כספים (ח"ב עמ' קג) וכן דעת **הגר"י סילמן** שליט"א להחמיר בזה שאף אם הכסף מיועד לצדקה, מ"מ זה יגרור קלקול גדול בעצם המושג של כספי מעשר, כיון שאין הכספים משמשים את המטרה המיידית של המעשר, משא"כ בהלוואה לגמ"ח משמשים בבכ"פ מיד, ושכן שמע מהגר"נ ק עכ"ל. וכן שמעתי **מהגר"ע פריד** שליט"א. וכן שמעתי **מהגר"י משדי** שליט"א.

האם יש חסרון באמונה לשמור כסף לנישואי הילדים

2. ולגבי הנידון האם יש בזה חסרון באמונה, ומהו גדר ההשתדלות לשמור כסף לנישואי הילדים, במג"א (סי' קנ"ז סק"ד) כתב מדברי הזה"ק (פרשת בשלח דף סב ע"א) "לא לבעי אינש לבשלא מזווא מן יומא ליומא אחרינא, ולא ליעכב מן יומא ליומא אחורא". מ"מ כתב בשו"ת אגרות משה (או"ח ח"ב סי' ק"א) שאין חסרון לעשות ביטוח, כיון שהוא כמו כל עניני המסחר שאדם מחוייב לעשות לפרנסתו, ע"ש והכא נמי לפעמים חלק מההשתדלות הוא לשמור כסף בצד לנישואי הילדים. [וכנ"ש בש"ך (יו"ד סי' רמ"ג סק"ז), ובשו"ת שבט הלוי (ח"ד סי' א' ד"ה ואשר שאלת), ובשו"ת יחו"ד (ח"ג סי' פה), והגר"ש"א בקובץ תשובות (ח"ה סי' כא) לגבי ביטוח חיים], אך רבים מגדולי הדור צוק"ל ושליט"א מורים שאין זה השתדלות, וכל אחד יעשה כרבותיו. [ונתבאר בארוכה בשערי יוסף מעשר כספים].

הדינים העולים

למעשה נראה שבזמנינו יש היתר להשקיע חצי מכספי המעשרות בקרן השקעות שאין בהם חששות סיכון לכסף, [ללא חששות ריבית, וע"י סוכן כדי שלא יהיה חשש ביטול תורה]. ולא רק במקרה שאברך חי בצורה מינמלית ואינו גומר את החודש שאינו חייב לתת מעשר כספים, יכול לתת ממע"כ בקרני השקעות, **אלא אף באברך שגומר את החודש וחייב במנהג מעשר כספים.** העולה מכל הנידונים האמורים לעיל כמה היתרים, א. ערבות על הכסף, והמסלול הוא מסלול מבוסס שהכסף לא יפול, וע"פ שיטות פוסקים מתירים להשקיע את הכסף, וכנ"ל לדעת הבבלי, ב. נעשה לטובת העניים, שיכול לתת יותר כסף לדירה, וגם אח"כ לא יפיל את עולו על הציבור, [מרב חובות שיצטרך ליותר תמיכה מקופות צדקה כידוע]. ג. לדברי החזו"א כיון שדינו כעני, ודחוק מעכשיו, ומעשר כספים רק מנהג, ובפרט אם לא קיבל עליו בלא נדר, וכמו שנתבאר בשערי יוסף הלכות מעשר כספים חלק בירורי הלכה סימן א' ד. בזמנינו כבר מגיל 10 אפס מחשבים כיצד לחתן את הילדים, וכנ"ל ה. יש בזה משום תקנת הדור, שכידוע יש אלפי בנות רוקות בגיל מאוחר, כיון שלהורים אין כסף להתחייב עליהן, ואם יעשו בדרך הנ"ל לכל הפחות יש כאן סכום גדול שעכ"פ אפשר להתחיל לחתן ולקחת הלוואות.

ואף שלמעשה ראוי להחמיר שלא להשקיע כספי המעשר כספים, [וכ"ש אם הילדים קטנים ולא הגיעו לגיל הנישואין], **מ"מ יש בזה ד' אופני היתר לנו"ע, וכדלהלן:** א. אם נותן לאברך בכולל את המעשר כספים כל כמה חודשים, וחבירו נותן לו, מותר לכתחילה, ואז יכול לשמור את הכסף לנישואי הילדים, כיון שמותר לתת מעשר כספים לאברך שיעזור לו ללמוד. כמבואר (רמ"א יו"ד סי' רמ"ו סכ"א ובט"ז שם סק"ז ונתבאר בארוכה בספר שערי יוסף הלכות מעשר כספים). שמותר לתת מעשר כספים לאברך שיתן לו ללמוד, [וכן הסכים הגר"ע פ.]. ב. עוד פתרון שעשו בכמה בתי מדרשות, שבכל לידת ילד הכולל מלווה לאברך 25 אלף ש"ח, והאברך מחזיר את ההלוואה לכולל מכספי מעשרות, וכך בחתונה של הילד בגיל 22 יהיה לאברך 165 אלף ש"ח לחתן את הילד, ולתת כסף לדירה, והסכים לזה הגר"י זילברשטיין שליט"א (כמובא בקובץ ווי העמודים שם). [ויש בזה מעלה כיון שנעשה ע"י סוכן שיהיה עוקב אחרי המניות, והאברכים יקבלו מידי פעם דיווחים כך שלא יפריעו בשקיעות בלימוד לאברכים]. אך יש מפקפקים בזה כיון שאין היתר לגמ"ח לתת הלוואה אם עתה קיימי עניים, ויש ליישב. ג. אם נותן את הכסף לגבאי צדקה, והם ישיעו את הכסף בהשקעות [וכמ"ש בשו"ת צ"א, וכמו שעשו עתה ארגון בנק ע"פ הוראת כמה מגדולי הדור], כיון שהכסף הגיע לידי גבאי צדקה, חשוב שהגיע לידי עניים, ואין בזה חשש. ד. אם ירשום את השם הקרן על שם בנו או בתו, שדינו כעני, הכסף נחשב שהגיע לידי עניים. (ע"פ דברי הגר"מ רובין שליט"א) [אך המקילים בזה ע"פ דברי החזו"א וכנ"ל, יש להם על מה לסמוך].

הדפסת הגליון נתרם להצלחת

עמנואל בן יהודית

בכל עסקיו, ובהצלחה בחינוך ילדיו